

EUROOPA PARLAMENT

2009–2014

Arengukomisjon

2012/2225(INI)

23.1.2013

ARVAMUS

Esitaja: arengukomisjon

Saaja: rahvusvahelise kaubanduse komisjon

Kaubandus ja investeeringud kui arenguriikide majanduskasvu edendajad
(2012/2225(INI))

Arvamuse koostaja(*): Alf Svensson

(*) Kaasatud komisjon – kodukorra artikkel 50

PA_NonLeg

ETTEPANEKUD

Arengukomisjon palub vastutaval rahvusvahelise kaubanduse komisjonil lisada oma resolutsiooni ettepanekusse järgmised ettepanekud:

1. tuletab meelde poliitikavaldkondade arengusidususe põhimõtte olulisust; on arvamusel, et ELi kaubanduslepingute ja investeeringute abil tuleks toetada nende riikide tööstuse arendamise, tootmise mitmekesistamise ja lisandväärtusahelas ülespoole liikumise ning teenustesektori arendamise suutlikkust, et soodustada vastutustundlikku ja säästvat arengut; rõhutab, et kaubandus ja arengupoliitika peaksid aitama saavutada põllumajanduse valdkonnas püstitatud eesmärgid, eelkõige selliste ELi põllumajandustoetuste kaotamist, mis võiksid ohustada toiduga kindlustatust, loodusvarade säästvat majandamist ning kohalikke, piirkondlikke ja riiklikke integreeritud kasvustrateegiaid;
2. rõhutab, et investeerimispoliitika toob arengumaade jaoks kaasa kaks peamist ülesannet: riiklikul tasandil tuleb investeerimispoliitika kaasata arengustrateegiasse ning see peab hõlmama säästva arengu eesmärgid; rahvusvahelisel tasandil tuleb tugevdada rahvusvaheliste investeerimislepingute arengumõõdet ning tasakaalustada riikide ja investorite õigused ja kohustused;
3. peab kahetsusväärseks, et ÜRO Kaubandus- ja Arengukonverentsi 2012. aasta maailma investeeringute aruande kohaselt järgivad mõned 2011. aastal sõlmitud rahvusvahelised investeerimislepingud traditsioonilist lepingumudelit, mille ainus eesmärk on kaitsta investeeringuid; tunneb siiski heameelt selle üle, et mõnesse uude rahvusvahelise investeerimislepingusse on lisatud sätted, mis tagavad, et leping ei ole investeeringute keskkonna- ja sotsiaalsele mõjule keskenduvatele säästva arengu strateegiatele takistuseks, vaid pigem toetab neid vastavates riikides;
4. märgib, et Ameerika Ühendriikide 2012. aastal muudetud kahepoolse investeerimislepingu mudeli kohaselt on saanud siduvaks kohustuseks varem heal tahtel põhinenud kohustus mitte muuta siseriiklikke keskkonna- ja tööalaseid õigusakte leebemaks;
5. nõuab tungivalt, et EL ja tema liikmesriigid võtaksid eesmärgiks lisada oma investeerimislepingutesse säästvust käsitlevad sätted kooskõlas ÜRO äritegevuse ja inimõiguste juhtpõhimõtete (2011) vastuvõtmisega ja sellele järgnenud tööga, ÜRO Kaubandus- ja Arengukonverentsi, ÜRO Toidu- ja Põllumajandusorganisatsiooni, Maailmapanga ja Rahvusvahelise Põllumajandusarengu Fondi vastutustundlike põllumajandusinvesteeringute põhimõtetega, OECD 2011. aastal muudetud suunistega rahvusvahelistele ettevõtetele ning 2012. aastal ÜRO Kaubandus- ja Arengukonverentsi XIII ministrite konverentsil ja 2012. aastal Rio+20 konverentsil vastu võetud Doha mandaadiga;
6. peab äärmiselt oluliseks rahvusvaheliste investeerimislepingute uuendamist ja nende arengumõõde tugevdamist, tasakaalustades riikide ja investorite õigused ja kohustused, tagades piisavad võimalused säästva arengu poliitika elluviimiseks ning muutes investeeringuid soodustavateks säteteks konkreetsemaks ja kooskõlastades need säästva arengu eesmärkidega;

7. märgib, et parem koolitus arenguvaldkonna küsimustes võimaldaks konkreetsed arenguvajadused ja nende täitmise võimalused selgemini kindlaks määrata, et suunata ja hõlbustada kaubandusküsimuste läbirääkijate ja muude kaubanduse valdkonna ametnike tööd;
8. tuletab meelde, et investeeringute tegemine säästva arengu tagamiseks valmistab arengumaadele ja eriti vähim arenenud riikidele endiselt suuri raskusi; rõhutab sellega seoses, et ÜRO Kaubandus- ja Arengukonverents on välja töötanud põhjaliku säästvat arengut käsitleva investeerimispoliitika raamistiku (IPFSD), milles pannakse erilist rõhku välisinvesteeringute ja säästva arengu vahelisele suhtele;
9. tuletab meelde, et välismaiste otseinvesteeringute positiivne mõju arengule ei avaldu automaatselt, vaid selleks on muu hulgas vaja piisavat regulatsiooni, mis hõlmaks investeerimispoliitikast kaugemale ulatuvaid poliitikavaldkondi, nagu kaubandus, maksustamine, intellektuaalomand, konkurents, tööturu reguleerimine, keskkonnapoliitika ja maa kättesaadavus;
10. rõhutab, et jõukuse suurendamiseks ja elatustaseme parandamiseks vaeseimates riikides peab EL suunama osa oma kaubandusega seotud abist vastutustundliku ja säästva arengu tagamiseks kohaliku ja piirkondliku kaubandusmahu suurendamise neis riikides ja nende vahel; tunneb heameelt arengukoostöö rahastamisvahendi eesmärkide üle, mille seas on esmatähtsana välja toodud tööhõive ja majanduskasv arengumaades;
11. nõuab tungivalt, et EL kavandaks oma kaubanduslepingud nii, et edendada investorite vastutustundlikku käitumist ja vastavust ettevõtete sotsiaalse vastutuse parimatele rahvusvahelistele tavadele ja hea ühingujuhtimise tava järgimisele; rõhutab eelkõige, et selleks, et majanduskasv oleks kaasav ja aitaks vaesust vähendada, tuleks seda edendada sektorites, kus tegutsevad vaesed, see peaks toetama naisi ja suurendama nende mõjuvõimu ning seda tuleks seostada töökohtade loomisega ja rahastamisvõimaluste väljatöötamisega mikro- ning väikeettevõtete jaoks;
12. rõhutab, et sotsialettevõtlus ja sotsiaalne innovatsioon arengumaades on arengut tagava majanduskasvu tõukejõud ja võivad aidata vähendada ebavõrdsust ja soodustada majanduskasvu, eeldusel et kasum investeeritakse uuesti majandusse;
13. nõuab, et ELis asuvad ettevõtted, kellel on tootmisrajatised arenguriikides, annaksid teistele eeskujuga täites kohustust austada inimõigusi ja vabadusi, täita sotsiaal- ja keskkonnastandardeid, peamisi tööstandardeid ning rahvusvahelisi lepinguid;
14. kutsub üles Euroopa ettevõtteid, mille tütarettevõtted või tarneahelad asuvad arengumaades, täitma inimõiguste, töönormide ja keskkonnanõuete valdkonnas riiklike ja rahvusvahelisi õiguslike kohustusi;
15. tunneb heameelt selle üle, et suur hulk tööstusettevõtteid ja piiriüleseid ettevõtteid on võtnud vastu tegevusjuhendid, kus on üksikasjalikult kehtestatud nende ülemaailmse tarneahela sotsiaal- ja keskkonnastandardid; tuletab siiski meelde, et neid tegevusjuhendeid on raske võrrelda, nende raamatupidamis-, auditeerimis- ja aruandlusnormid on väga erinevad; rõhutab, et ÜRO äritegevuse ja inimõiguste juhtpõhimõtete tõhusam rakendamine aitab saavutada ELi eesmärke teatavate inimõiguste

ja peamiste töönormide vallas;

16. rõhutab, et ELi toetus kolmandate riikide valitsustele sotsiaalsete ja keskkonnaalaste õigusaktide rakendamisel on oluline täiendus Euroopa ettevõtete ühiskondliku vastutuse edendamisele kõikjal maailmas;
17. toonitab, kui oluline on ELi toetus ja kogemuste vahetamine, et edendada head valitsemistava, hästitoimivat maksuhaldust, tulemuslikku korruptsioonivastast võitlust, riiklike arengustrateegiate koostamist sihiga tagada kestlik, kaasav majanduskasv ja vaesuse vähenemine, ning otsusekindlus nende strateegiate edukal elluviimisel; rõhutab, et töö nimetatud eesmärkide saavutamiseks peab toimuma nii enne kaubanduslääbirääkimisi kui ka läbirääkimiste ajal ning peab neid mõjutama;
18. võtab teadmiseks, et vaatamata Kimberley protsessi sertifitseerimissüsteemi rakendamisele seoses nn konfliktiteemantidega põhjustab loodusvaradega kauplemine ikka veel rahutusi ja kaevanduspiirkondades esineb siiani inimõiguste rikkumist, rõhutab seetõttu tungivat vajadust luua vääriskivide ja teiste nn konfliktimineraalide tootmise ja kaubanduse jaoks hoolsuskohustuse süsteem; on arvamusel, et selline meede võiks aidata lahendada selle loodusvaradega seotud probleemi ning suurendada kasu, mida arengumaad saavad oma kaupade müügist;
19. tunneb heameelt selle üle, et komisjon osaleb mäetööstuse läbipaistvuse algatuses (Extractive Industries Transparency Initiative – EITI); palub komisjonil ja mäetööstuses osalejatel tegutseda aktiivselt selle nimel, et rohkem tootjariike otsustaksid algatuses osaleda;
20. nõuab tungivalt, et EL ja teised abiandjad, partnerriikide ametiasutused ning arenguriikide kohalikud ja rahvusvahelised erasektori toimijad uuriks koostöövõimalusi kestliku arengu valdkonnas, et äriühingute panus arengueesmärkide saavutamisse oleks võimalikult suur.

PARLAMENDIKOMISJONIS TOIMUNUD LÕPPHÄÄLETUSE TULEMUS

Vastuvõtmise kuupäev	22.1.2013
Lõpphääletuse tulemus	+: 22 -: 0 0: 2
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Thijs Berman, Michael Cashman, Corina Crețu, Véronique De Keyser, Nirj Deva, Leonidas Donskis, Charles Goerens, Filip Kaczmarek, Miguel Angel Martínez Martínez, Gay Mitchell, Norbert Neuser, Bill Newton Dunn, Maurice Ponga, Birgit Schnieber-Jastram, Michèle Striffler, Alf Svensson, Keith Taylor, Eleni Theocharous, Patrice Tirolien, Anna Záborská, Iva Zanicchi
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige/asendusliikmed	Enrique Guerrero Salom, Gesine Meissner, Judith Sargentini